

บทความวิจัย

สภาพการดำเนินชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้านในตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม

วิไล ตาปะลี (วท.ม.)*

นารีรัตน์ ปิยะชัยวุฒิ (พย.ม.)**

ชนมณีภา ใจดี (พย.ม.)***

ศิวัช ปิยะรัตน์วัฒน์ (วท.บ.)****

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัย : เพื่อศึกษาและหาคำอธิบายประสบการณ์การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ในตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม

รูปแบบการวิจัย : การวิจัยเชิงคุณภาพ (quality research)

วิธีดำเนินการวิจัย : ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปพักอาศัยอยู่ในตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม โดยเลือกแบบเจาะจงและจนกว่าข้อมูลอิ่มตัว ข้อมูลอิ่มตัวเมื่อครบจำนวน 30 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและบันทึกเทปในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 - มิถุนายน พ.ศ. 2560 วิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาและจับประเด็นที่สำคัญด้วยวิธีของโคไลซี

ผลการวิจัย : พบว่า สภาพการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ในตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยเนื้อหาหลักจำนวน 5 ประเด็นคือ 1) ด้านลักษณะครอบครัว ร้อยละ 66.67 มีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย ส่วนที่เหลือมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว อยู่แบบสองคนตายาย โสด หรือเป็นหม้าย 2) ด้านสุขภาพกาย ผู้สูงอายุร้อยละ 86.67 มีสภาพร่างกายที่เสื่อมถอยและโรคภัยไข้เจ็บ โดยภาวะเจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง ไช้มันในเลือดสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด ฯลฯ และมีชีวิตอยู่อย่างเบื่อหน่ายกับการรับประทานยาจำนวนมากหลายเม็ดทุกวัน 3) ด้านการเข้าถึงสถานบริการสุขภาพ (ร้อยละ 96.67) ได้รับบริการตรวจสุขภาพตามสิทธิการรักษาและสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพโดยมีญาติ ผู้สูงอายุไปตรวจรักษาด้วยตนเองจ้างมอเตอร์ไซด์รับจ้างหรือเพื่อนบ้านพาไปรับการตรวจรักษา 4) ด้านจิตใจผู้สูงอายุ ร้อยละ 10 มีชีวิตแบบรอวันสุดท้ายของชีวิต เนื่องจากจะเดินทางไปไหนก็ลำบากมองไม่เห็นเป้าหมายของชีวิตมากกว่าการรอวันสุดท้ายของชีวิต (ร้อยละ 43.33) มีชีวิตอยู่ในบ้านตลอดเวลาเพื่อเฝ้าบ้าน ห่วงสมบัติบุตรหลานเหมือนนกน้อยในกรงทองชีวิตอยู่กับการรอคอยบุตรหลานที่ไปทำงานนอกบ้าน และไปต่างจังหวัด 5) ด้านรายได้ ได้มาจากเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลให้ทุกเดือน ชีวิตไม่มีความสุขเพราะกังวลว่าจะมีรายได้ไม่พอใช้ กังวลจะป่วย ไม่มีความสามารถในการหาเลี้ยงชีพของตนเอง

สรุป : สภาพการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน ในตำบลวังตะกู จังหวัดนครปฐม มีลักษณะครอบครัวแบบสองคนตายาย หรืออยู่แบบคนเดียว (33 %) เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรังเป็นส่วนใหญ่ ไปรับบริการตรวจรักษาได้ด้วยตนเองโดยจ้างมอเตอร์ไซด์รับจ้างหรือเพื่อนบ้านไป มีสภาพจิตใจแบบรอวันสุดท้ายของชีวิต มีรายได้และการหาเลี้ยงชีพจากเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลให้ทุกเดือน

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน สภาพการดำเนินชีวิต

*อาจารย์ คณะพยาบาล มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

**อาจารย์ คณะพยาบาล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

***อาจารย์ คณะพยาบาล มหาวิทยาลัยชินวัตร

****ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังตะกู